Nieuwsbrief 2020

Stichting Indisch Thee- en Familiearchief Van der Hucht C.S.

opgericht in 1983

Bestuur:
Voorzitter: G.A.J. de Waal Secretariaat: S.E. Bergsma
Penningmeester: J.E. Hooijer Conservator: K.A. van der Hucht
Leden: M.V. Hartog F.W. van den Berg
Adviseurs: Jan Brewer en Tom van den Berge

Doelstelling:
documenteren van de geschiedenis van de thee- en kinaondernemingen op West-Java, die sinds de tweede helft van de 19e eeuw door de betrokken families zijn gesticht en/of beheerd:

- Ardja Sari
- Gamboeng
- Goenoeng Mas
- Malabar
- Negla
- Panoembangan
- Parakan Salak
- Sinagar
- Taloen
- Waspada

Verzameld materiaal o.a.:

- brieven
- zakelijke correspondentie
- jaarverslagen
- foto's
- films

Publicaties op basis van het archiefmateriaal
Heren van de thee, Hella S. Haasse, Querido 1992.
Karel Frederik Holle, theeplanter in Indië 1829-1896, dr. Tom van den Berge, Bert Bakker, '98.
Brieven van de thee, Nelleke Noordervliet, Querido, 2004.
Album voor Mientje, Norbert van den Berg en Steven Wachlin, Toth, 2005.
Theema-serie uitgaven van de Stichting

Secretariaat:
St. Radboudstraat 4
3817 BN Amersfoort
bergsmas@xs4all.nl

December 2020

Beste familie, vrienden en andere belangstellenden,

Het valt niet mee om in deze roerige tijden door te gaan met het beschrijven van de lotgevallen van onze voorouders en onze gedeelde geschiedenis met Indonesië een plaats te geven. We lezen nu vaak dat wij onszelf ook moeten "dekoloniseren". Ik denk niet dat dit helpt, omdat door iets weg te halen, je dat niet meer kan gebruiken ter beoordeling van jezelf en andere zaken.

Het is teleurstellend dat we dit jaar onze Kumpulan met een mooi programma niet hebben kunnen laten doorgaan. We hopen op een mogelijkheid in de maand mei of juni volgend jaar (2021) en houden u op de hoogte.

De activiteiten die wel onverdroten worden voortgezet, zijn de werkzaamheden van Jan Brewer en zijn publicatie over de laatste jaren van de ondernemingen in Indonesië van 1943 tot 1958. Het belooft een zeer boeiend verhaal te worden. En geschiedkundig vrij uniek, omdat het hier gaat om ondernemingen van Nederlanders die worden beheerd in een zeer moeilijke tijd van revolutionaire strijd. Dit leidt dan uiteindelijk tot de verwijdering en naasting van alle Nederlandse ondernemingen.
De Japanse bezetting, de uitroeping van de Republiek Indonesië en de Bersiap gevolgd door een koloniale oorlog vormen de achtergrond van de uiteindelijke ontmanteling van de ondernemingen. Jan verzorgt zelf de publicatie en financiering als een donatie aan onze stichting. Een ruimhartig gebaar waarvoor wij hem allen zeer erkentelijk zijn.

Karel werkt stug door aan het archiefmateriaal en verwacht dat ook dit deel binnen drie jaar in bruikleen kan worden overgedragen aan het Nationaal Archief te Den Haag. Hij wordt hierin bijgestaan door Wijnt van Asselt. Zij heeft ons echter laten weten haar werkzaamheden voor SITFA te willen verminderen als gevolg van haar werk aan de eindscriptie van haar studie en de biografie van Karel F. Kerkhoven. Hierbij een speciaal woord van dank aan Wijnt.
Zij heeft ons in de afgelopen jaren diensten bewezen, betaald maar meer nog onbetaald en was altijd bereid om wie dan ook met woord en daad bij te staan. Ook haar heldere adviezen zijn meer dan eens opgevolgd. Wij wensen haar veel succes met het volbrengen van haar scriptie en de aanvang van haar bestaan als historica!

Met haar vertrek wordt helaas onze website niet meer onderhouden. Actualisatie heeft nu al een jaar niet meer plaatsgevonden. Indien er onder u iemand is die zich graag wil inzetten als beheerder van onze website, kunt u zich melden bij het secretariaat.

Het gebruik van het pand waar tot heden het archief is opgeslagen komt ten einde. Er kan een ander kantoor gehuurd worden waar Karel en Wijnt hun werkzaamheden kunnen voortzetten. Hier zijn evenwel kosten aan verbonden.

Wij doen dan ook een beroep op u om ons te helpen zodat Karel en Wijnt hun werk binnen 3 jaar kunnen afronden en wij dit laatste deel van het archief kunnen overdragen aan het nationaal archief. Wij stellen uw donatie op bankrekening NL26ABNA 0503 4078 79 zeer op prijs.

Met de verhuizing blijven de brandvrije kasten over, die we te koop aanbieden. Belangstellenden kunnen zich opgeven bij het Secretariaat.

Indien we het komende jaar (2021) toch een Kumpulan kunnen organiseren staat het volgende op het programma (onder voorbehoud):

1. Welkom, huishoudelijke mededelingen
2. Lezing Anneloes Timmerije over haar boek: "De Mannen van Maria"
3. Lezing Frank van den Berg: "Willem van der Hucht, Drievoudig Ondernemer in de Tropen".
4. Voortgang boek Jan Brewer
5. Uitverkoop boeken.

Wij hebben verder contact gehad met San Fu Maltha (filmproducent en uitgever van Pindah!), die samen met Nadadja Kemper "Omroep Bersama" heeft opgericht. Zij hebben voor 31 december 2020 50.000 leden nodig om in aanmerking voor de status die nodig is voor zendrechten. Het bestuur meent genoeg gedachtegoed te delen met de Omroep Bersama om de ledenwerving te ondersteunen. U kunt kennis nemen van deze omroep via hun website: https://www.omroepbersama.nl/ en wellicht een lidmaatschap overwegen. Als ambassadeur van Omroep Bersama beveel ik dat van harte aan!

Willem van der Hucht

Ik wens u een Prettige Kerst en een Gelukkig Nieuwjaar!

Blijf gezond, hartelijke groet, berjumpa lagi,
Gijs de Waal, Voorzitter.

AANWINSTENOVERZICHT 2020

In 2020 werden de volgende documenten als schenking ontvangen voor het Stichtingsarchief:

van **H. Bosselaar te Nijverdal:**

- "Brieven van Gustaaf Cornelis Bosscha aan zijn moeder gedurende zijn reis en verblijf in Nederlands-Indië 1930-1933", 2020. Transcripties en samenstelling door Henk en Elsbeth Bosselaar, en Gerard en Nellie Bosscha - Erdbrink.

van **Herman Keppy te Den Haag:** - "Zijn jullie kerels of lafaards? De Indische en Indonesische strijd tegen de nazi's 1940-1945 (2019)", door Herman Keppy, 2019 (Naaldwijk : Uitgeverij West).

Jan Kleintjes, 1913. Parakan Salak, eerste familie thee-onderneming, gesticht in 1844 door “Oom” Willem.

Landgoed “Duin en Berg” in Santpoort, sinds 1859 in bezit van “Oom” Willem van der Hucht, met ca. 500 ha. duingebied. Later afgebroken en vervangen door het huidige “Duin en Kruidberg”.

Billiton: Na een weinig voorspoedige start van 1852 tot 1858 (onder een andere directie) is Oom Willem gedelegeerd commissaris, mede-aandeelhouder en directeur van 1860 tot 1863 en uiteindelijk zakelijk succesvol. De werk-omstandigheden waren wel slecht voor alle betrokkenen.

Museum de Theefabriek Houwerzijl (Groningen).

Marloes Bodewes van Theemuseum Houwerzijl heeft een aantal originele familie-items van de familie Kerkhoven in bruikleen voor de tentoonstelling over Hella Haasse. Mocht u in de provincie Groningen op wandel- of fietsvakantie zijn, dan is een bezoek aan het museum zeer de moeite waard.
https://www.theefabriek.nl

De Theefabriek is een waar theeparadijs! Het herbergt een unieke toeristische attractie en een breed gesorteerd theehandelscentrum onder één dak. Sinds 1990 is het museum gevestigd in de voormalige Vrijgemaakte Kerk van Houwerzijl, een dorpje in het Noordwesten van de provincie Groningen, zo'n 15 km vanaf Lauwersoog, daar waar de boot naar Schiermonnikoog vertrekt.

Donaties zijn van harte welkom!

Bankrekeningnummer **NL26ABNA 0503 4078 79** ten name van Stichting Indisch Familiearchief Van der Hucht c.s.

Informatie over fiscale aftrek van uw donatie kunt u bij onze penningmeester Jacqueline Hooijer verkrijgen: jacquelinehooijer@gmail.com

Voor de financiële jaaroverzichten, zie:
http://www.sitfa.nl/de-stichting.html

Vulkaan uitbarstingen van Rinjani (1257) en Tambora (1815)

(De grootste natuurrampen in de recente geschiedenis van Indonesië en het voormalige Nederlands Indië)

In de rubriek "*Varia*" besteden we aandacht aan enige grote natuurrampen die hebben plaats gevonden in de wellicht wat eufemistisch genaamde Gordel van Smaragd. Het land bevindt zich dan ook aan de rand van de "Ring of Fire", die zich rond de gehele Stille Zuidzee slingert, met Japan, Alaska, kust van Californië, Mexico, Peru etc. "Beroemd" is de Toba-eruptie van 74.000 jaar geleden in Sumatra ten Zuidwesten van Medan (waar nu het vredige Tobameer ligt met het hippie-eiland Samosir in het midden). Een nieuwe ijstijd was het gevolg. Nauwelijks 10.000 mensen wereldwijd overleefden deze natuurramp.

← Bali Lombok Sumbawa → Komodo De huidige krater van Rinjani op Lombok.

Hierboven ziet u afbeeldingen van de eilanden Lombok (waarop de vulkaan Rinjani/Samalas uitgebarsten is in 1257) en Sumbawa (waar Tambora explodeerde in 1815), ingeklemd tussen Bali in het westen en Komodo in het oosten. Rinjani en Tambora waren en zijn wereldwijde rampen. *"Krakatau is daarbij vergeleken maar een kippenscheet".* De uitstoot van as- en zwavelwolken van Rinjani en Tambora was 10 keer groter dan die van Krakatau. Rinjani had de Kleine IJstijd van de late middeleeuwen tot in de 19de eeuw als gevolg. En door Tambora was het klimaat wereldwijd jarenlang van slag met grote hongersnoden in Europa en elders als gevolg. "*In Zwitserland eet de bevolking gras".* Door het aanhoudende slechte weer vertraagde de opmars van Napoleon's troepen in 1815 bij Waterloo, waardoor hij de slag verloor. Raffles was toen Gouverneur-Generaal, nog in de Engelse tijd, vlak voor Daendels. Het is zeker niet ondenkbeeldig dat een soortgelijke ramp zich weer zal voltrekken met kolossale gevolgen wederom voor het klimaat.

De huidige krater van Tambora. 1/3 van de berg werd de lucht in geslingerd met aswolken tot 43 km hoog.

Boek: *De Schaduw van Tambora, De Grootste Natuurramp sinds Mensenheugenis*, Philip Dröge, 4de druk 2017, Het Spectrum.

Informatievoorziening aan leden en belangstellenden.

Dit jaar zijn er meerdere aanvragen geweest bij het Secretariaat:

1) Stephan Ludwig, de achterkleinzoon van Gustav Mundt, destijds administrateur van Parakan Salak vroeg n.a.v. gevonden oude foto's naar meer informatie over de onderneming.

2) Anna Groeneveld deed navraag naar de DVD "Nieuwe Heren van de Thee" van Ad 's-Gravezande.

3) Paul van Tongeren hoopt op informatie over Jeanne Holle ca. 1870, maar zij blijkt geen familie van "onze" Holles te zijn geweest.

4) E. Fortuin is op zoek naar informatie of foto's van D.T. Montgomery Pryce.

5) Huib van Olden, afstammend van Pieter Kerkhoven, de 1e zoon van Johannes Kerkhoven, bestelde Anna Jacoba Theema 11.

6) Sipke de Wind hoopt a.s. jaar een boekje uit te geven over de verzetsgroep "De Groot", waarvan ook Anda Kerkhoven deel uitmaakte.

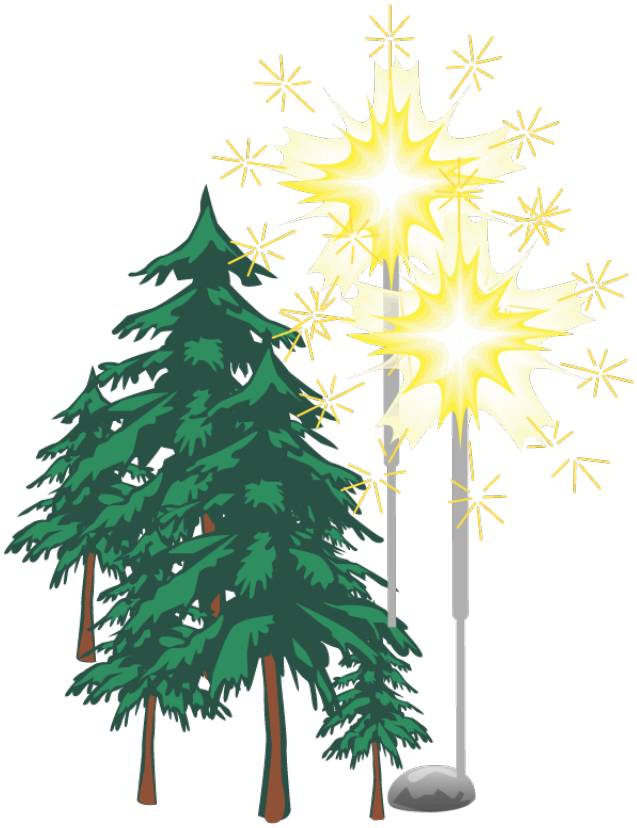

Het Bestuur Wenst U

Allen voor 2021 veel

Wijsheid en Gezondheid toe.